

Hoger
Algemeen
Voortgezet
Onderwijs

Inzenden scores

Uiterlijk op 21 juni de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar de Citogroep zenden.

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinerator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel.

Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 punten, zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;

3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

5 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

6 Het juiste antwoord op een gesloten vraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een gesloten vraag wordt het in het antwoordmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend.

Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.

7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

8 Voor deze toets kunnen maximaal 60 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).

Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Vakspecifieke regel

Voor het vak Economie 1,2 (nieuwe stijl) en economie (oude stijl) HAVO is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten voor het hele examen.

4 Antwoordmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

Maximumscore 2

- 1 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 $\text{€ } 1,5 \text{ miljard} + \text{€ } 4,8 \text{ miljard} + \text{verhoging tabaksaccijns} - \text{€ } 6,9 \text{ miljard} - \text{€ } 2,6 \text{ miljard} = - \text{€ } 3 \text{ miljard}$
De verhoging van de tabaksaccijns bedraagt € 0,2 miljard.

Maximumscore 2

- 2 beperking en afschaffen aftrekposten
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat door beperking en afschaffen van aftrekposten (het belastbare inkomen hoger wordt waardoor) een hoger bedrag aan inkomstenbelasting moet worden betaald.

Maximumscore 2

- 3 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
de verlaging van de tarieven van de inkomstenbelasting
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat (bij een gelijkblijvend brutoloon) het nettoloon stijgt waardoor het aantrekkelijker wordt om tot de arbeidsmarkt toe te treden.

Opgave 2

Maximumscore 2

- 4 gedaald
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat een kleiner bedrag in Engelse ponden een groter bedrag in euro's oplevert waardoor voor de vestiging in Engeland een winstdaling in ponden kan samenvallen met een winststijging in euro's.

Maximumscore 2

- 5 artikel 3
Een voorbeeld van een juiste toelichting is:
Een toelichting waaruit blijkt dat de institutionele beleggers steeds meer in het buitenland beleggen waardoor de uitgaven op de kapitaalrekening toenemen.

Maximumscore 4

- 6 • artikel 1
Een voorbeeld van een juiste toelichting is:
Een toelichting waaruit blijkt dat de winst van de Engelse tak van de supermarktketen naar Nederland wordt overgeboekt 2
- artikel 3
Een voorbeeld van een juiste toelichting is:
Een toelichting waaruit blijkt dat een toename van beleggingen in het buitenland voor Nederland tot een toename van ontvangen inkomens uit beleggingen leidt 2

Opgave 3**Maximumscore 2**

- 7 Uit het antwoord moet blijken dat de aanbodlijn van biologisch varkensvlees eind 2000 in vergelijking met begin 2000 naar rechts is verschoven.

Maximumscore 2

- 8 Uit het antwoord moet blijken dat de totale variabele kosten door de subsidie dalen van 4q naar 3q omdat de kosten van veevoer variabele kosten zijn.

Maximumscore 2

- 9 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de marktprijs per kilo biologisch varkensvlees van € 3,5 lager is dan de variabele kosten per kilo biologisch varkensvlees van € 4.

Maximumscore 2

- 10 Krul

Voorbeeld van een juiste toelichting:

Politicus:

totale opbrengst € 4,5 × 50.000 € 225.000

totale kosten € 4 × 50.000 + € 35.000 € 235.000

totale winst – € 10.000

Krul:

totale opbrengst € 3,5 × 50.000 € 175.000

totale kosten € 3 × 50.000 + € 20.000 € 170.000

totale winst € 5.000

Opgave 4**Maximumscore 6**

- 11

Te beoordelen aspect	Noteer 0, 1 of 2 punten: 0 indien (vrijwel) geheel fout 2 indien (vrijwel) geheel goed 1 bij twijfel
<p>a</p> <p>Het gevolg voor de loonontwikkeling en de internationale concurrentiepositie is correct uitgewerkt. Te denken valt aan loonmatiging door toename van het aanbod van arbeid waardoor de internationale concurrentiepositie verbetert.</p>	
<p>b</p> <p>Het gevolg voor de secundaire inkomensverdeling is correct uitgewerkt. Te denken valt aan nivellering van secundaire inkomens doordat het inkomen nu boven het niveau van de bijstandsuitkering uitkomt.</p>	
<p>Het gekozen aspect past bij het voorafgaande betoog en is correct uitgewerkt. Te denken valt aan: bij 1: toename van het aantal actieven waardoor het aantal AOW-premieplichtigen toeneemt. bij 2: daling van de i/a-ratio doordat het aantal actieven stijgt en het aantal inactieven daalt. bij 3: toename van de belastingontvangsten als gevolg van een toename van het inkomen.</p>	
<p>Indien het gebruikte aantal woorden te veel afwijkt en / of het betoog geen goed doorlopend verhaal is</p>	-1
<p>Totaal aantal punten</p>	

Opgave 5**Maximumscore 2**

- 12 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat door het stijgen van de reiskosten voor studenten het aantrekkelijker wordt woonruimte in een studentenstad te huren waardoor de vraag naar kamers voor studenten toeneemt.

Maximumscore 3

- 13 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat nieuw aanbod van kamers voor studenten enige tijd vergt in verband met de nodige bouwtijd / tijd voor aanpassing van de woning.

Maximumscore 3

- 14 prijsinelastischer
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat het aanbod van kamers voor studenten door het instellen van de maximumprijs minder terugloopt dan verwacht.

Opgave 6**Maximumscore 2**

- 15 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 $\text{€ } 18,4 \text{ miljard} - \text{€ } 9,8 \text{ miljard} = \text{€ } 8,6 \text{ miljard}$

Maximumscore 2

- 16 tussen de 115 en 124
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat de omzet in de akkerbouw alleen kan zijn gestegen als de stijging van het indexcijfer van de afzet groter is dan de daling van het indexcijfer van de verkoopprijs.

Maximumscore 2

- 17 gedaald
Een voorbeeld van een juiste berekening is:
In 1999 bedraagt het aandeel: $\frac{37,50}{84,51} \times 100\% = 44,4\%$

Maximumscore 2

- 18 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 $\frac{100 - 75,3}{75,3} \times 177,9 \text{ miljard dollar} = 58,4 \text{ miljard dollar}$

Maximumscore 2

- 19 een tekort
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
 $\text{export} - \text{import} = 11,3 \text{ miljard dollar (export)} - 16,4 \text{ miljard dollar (import)} = - 5,1 \text{ miljard dollar}$

Opgave 7**Maximumscore 2**

- 20 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
De AOW-uitkeringen dienen te worden omgeslagen over
 $0,6 \times 10.850.000 = 6.510.000$ personen.

De premie per premieplichtige bedraagt $\frac{19.000.000.000 \text{ euro}}{6.510.000} = 2.918,59$ euro

Maximumscore 2

- 21 Een voorbeeld van een juiste berekening is:

Een AOW-uitkering is in de periode 2000-2040 gestegen met $\frac{26.000 - 8.636,36}{8.636,36} \times 100\% = 201,1\%$

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 22 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
De AOW-uitkeringen in 2040 bedragen $3.400.000 \times 26.000 \text{ euro} = 88.400.000.000 \text{ euro}$
Het aantal premieplichtigen in 2040 bedraagt $0,6 \times 11.550.000 = 6.930.000$

De AOW-premie per premieplichtige in 2040 bedraagt $\frac{88.400.000.000 \text{ euro}}{6.930.000} = 12.756,13$ euro

De AOW-premie is in de periode 2000-2040 gestegen met $\frac{12.756,13 - 2.918,59}{2.918,59} \times 100\% = 337,1\%$

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 23 hoger
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat gezien de stijging van de koopkracht van het gemiddelde inkomen er extra AOW-premie nodig is doordat de AOW-uitkeringen meer stijgen dan het prijspeil.

Opgave 8**Maximumscore 2**

- 24 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat het besteedbare inkomen toeneemt waardoor de bestedingen groter kunnen worden dan de productiecapaciteit toelaat.

Maximumscore 2

- 25 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat bij gebrek aan geschikt nieuw personeel werkgevers gedwongen zijn het huidige personeel (meer) over te laten werken / vast te houden door bonussen / extra periodieken en toeslagen te geven.

Maximumscore 2

- 26 een stijging
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat de prijzen van in dollars genoteerde geïmporteerde producten kunnen dalen waardoor de stijging van het prijspeil in Nederland wordt afgeremd.

Einde